

FÖRSAMLINGSTIDNING FRÅN SVENSKA KYRKAN

VÅREN 2024

Liljebladet

ODR SAMHÄLLSINFORMATION

Svenska kyrkan

GÖTENE PASTORAT

Varsågod! Du får denna tidning för att du bor i Götene kommun

Liljebladet är en församlingstidning som är klassad som samhällsinformation och delas ut till alla hushåll i Götene kommun fyra gånger om året av Svenska kyrkan Götene pastorat. **Trevlig läsning!**

Kristus är uppstånden! Detta ljuder över världen i påsken som vi nu står inför. Det är detta budskap som gett människor hopp i generationer. Hoppet – det finns något mer än att födas, leva och dö. När jag var ung präst hade jag den första tiden så många begravningar att jag fick svårt att sortera och jag tvivlade på uppståndelsen. Det hade blivit så mycket död. Alltifrån en 14-årig pojke till gamla människor och på fem månader 52 begravningar. Jag samtalade med min kyrkoherde och det blev ett fint samtal. Han gav mig en bok om uppståndelsen som var till hjälp.

Det är inte enkelt med uppståndelsen för som ärkebiskop Martin Modéus svarade på journalistens fråga: "Hur ska det gå till?" "Det vet väl inte jag." Och han menade att det är ju Herren Guds sak, inte vår. Tilliten till Guds löften är det centrala. När vi umgås med Jesus i ordet och sakramenten så växer tilliten och detta att följa Honom. Lärjungaskap handlar inte om att inte få fråga, ifrågasätta och vara nyfiken. Tvärtom. Men tilliten till Jesus behöver vi ha med i hela livet. Vi får vila i att det är möjligt för Gud om Gud är Gud. Gud får aldrig bli en projektion av våra önskningar

och föreställningar utan den levade Herren som möter oss i livets olika situationer och bär oss genom det som är tungt och svårt. Efter vinter kommer vår såväl i naturen som i trons liv. Kristus är uppstånden!

Leif Nordlander Vikarierande kyrkoherde

INNEHÅLL

Fastan, stilla veckan och påsk	3
Skeby kyrka	4-5
Pilgrimsvandring – trendigare än någonsin	6
Lökplanteringar – Fråga prästen	7
Kalender	8-9
Tips och trix	10
Påskquiz för hela familjen	11
Sveriges största medlemsorganisation	12
Vårplanteringar på gravarna	13
Hastings kyrka på Kinnekulle	14-15
ACT – Engagera dig i Act Svenska kyrkan	16

JOBBA HOS OSS!
Vill du också ha Svenska kyrkan som arbetsgivare? Håll utkik på www.svenskakyrkan.se/gotene/lediga-tjanster där annonserar vi alla våra lediga tjänster – även säsongsanställningar och sommarjobb!

Ansvarig utgivare: Leif Nordlander
Chefredaktör: Maria Jansson
Art director: Maria Jansson
Text: Maria Jansson om inget annat anges
Foton: Svenska kyrkans bildarkiv om inget annat anges
Omslagsbild: Götene kyrkogård
Tryckeri: Tryckservice AB, Skara

HAR DU INTE FÅTT DIN TIDNING?
Anmäl utebliven tidning via gotene.pastorat@svenskakyrkan.se eller via telefon 0511-285 00. Uppge ditt namn och fullständiga adress.

© Hanna Hummelbo

Fastan, stilla veckan och påsk

Alla dagar från skärtorsdagen fram till annandag påsk kallas i folkmun för påsken. Men visste du att det egentligen är påskdagen, den dag då Jesus uppstod, som inleder påskveckan. Stilla veckan kallas veckan som föregår påskdagen. I stilla veckan ingår till exempel palmsöndagen, skärtorsdagen och långfredagen.

Årets största fasta i kristendomen börjar på askonsdagen, knappt sju veckor före påsk och avslutas på påskafton. Fastan är 40 dagar lång och den bryts varje söndag. Det är fortfarande fastetid, men söndagarna får innehålla det man väljer bort under övriga fastan. Under fastetiden före påsk tänker man på Jesus som gick genom lidandet och döden mot uppståndelse och ett nytt liv.

Den långa fastetiden föregås av tre festdagar som kallas fastlagen. Fastlagen börjar med fastlagsöndagen och avslutas med fettisdagen. Förr var det ett sätt att äta upp sig innan den 40 dagar långa fastan. Fastlagen avslutas på fettisdagen då många firar genom att äta en fastlagsbulle eller semla. Under de här tre dagarna har det traditionellt varit stort fokus på mat och fest, som ett sätt att förbereda sig på fastan och njuta av allt som man kommer att sakna under fastan.

Stilla veckan

Sista veckan i fastan kallas för stilla veckan. Under stilla veckan hålls ofta andakter eller gudstjänster som berättar om vad som hände under de sista dagarna i Jesus liv. Det är ett drama som brukar kallas passionsdramat. Gudstjänsterna kallas ibland för passionsgudstjänster.

Palmsöndagen

Palmsöndagen handlar om när Jesus red in i Jerusalem på en åsna. Då togs han emot som en kung av folket som viftade med palmblad av glädje och sjöng Hosanna.

Dymmelonsdag

Onsdagen i stilla veckan kallas dymmelonsdag. Då kan församlingen byta ut kyrkklockans metallkläpp mot en kläpp av trä, en dymmel. Då låter klockklängen dovare.

Skärtorsdagen

Torsdagen under stilla veckan kallas för skärtorsdagen. Då åt Jesus för sista gången med sina lärjungar, firade nattvard och han tvättade deras fötter. Senare på natten, när Jesus och hans lärjungar hade samlats i Getsemane trädgård, greps Jesus av de romerska soldaterna.

Långfredagen

På långfredagen blev Jesus dömd till döden. Han fick själv bära sitt kors till en kulle utanför staden där han blev korsfäst bredvid två rövare.

Påskdagen

När en grupp kvinnor kommer till Jesu grav är stenen bortrullad och hans kropp är inte där. Jesus har uppstått från döden och nu firar vi påsk fram till Pingstdagen (pentecoste) 50 dagar.

Annandag påsk

Annandag påsk visade sig Jesus för lärjungarna. De reagerar på olika sätt – med tilltro, tvivel och glädje.

Ägget är en symbol för liv

Få maträtter är så starkt förknippade med en högtid som ägg är förknippat med påsken. Visste du att det finns flera orsaker till att man äter mycket ägg under påsken? Ägg är en gammal symbol för liv, därför passar det bra med ägg när man firar att Jesus uppstått från döden. Men påskens äggtradition har också en praktisk anledning. Tidigare var det många som inte åt ägg under fastetiden före påsk. När fastan var slut var det vår, en tid på året när hönorna börjat värpa och det fanns gott om ägg, då fick man passa på att äta äggen.

Skeby kyrka

Predikstolsaltaret i Skeby kyrka är mycket unikt. Endast få sådana finns i landets kyrkor.

Skeby kyrka uppfördes av sandsten från Kinnekulle vid mitten av 1100-talet och bestod då av långhus, smälare och lägre kor samt en bred absid. Tornet byggdes omkring 1530 men fick sin nuvarande tornöverbyggnad med huv 1828. Kyrkan hade tidigare valv men dessa revs liksom triumfbågen i samband med att korets murar höjdes till samma nivå som långhusets väggar år 1796. En sakristia byggdes 1738 men den hade en föregångare. Vid renoveringen 1927 – 29, vilken leddes av Axel Forssén, gjordes vapenhuset om till sakristia och porten i väster öppnades och fick en ny dörr. Läktaren byggdes 1701 och fick 30 år senare dekormålningar som dock målades över vid renovering 1901. Den gamla målningen togs fram vid den tidigare nämnda renoveringen.

Dopfunten från 1100-talet

Dopfunten räknas till de förnämsta i Västergötland och är tillverkad av mästare Othelric under 1100-talet. Flera medeltida träskulpturer bland andra den så kallade Skebyadonnan och ett triumfkrucifix har sålts till Västergötlands museum.

Axel Forssén hade planer

Axel Forssén gjorde 1957 upp planer för en ny restaurering. Han ville återge kyrkan mer av den medeltida karaktären och bland annat återföra de medeltida skulpturerna. Hans förslag godkändes men Forssén avled 1960 innan allt var klart och alla hans planer förverkligades inte men en predikstol i barock återfördes från museet. Det visade sig senare att det inte var kyrkans predikstol från 1698 utan en predikstol från Ljunghems kyrka!

Altarpredikstolen i gustaviansk stil sattes upp 1796 och är en av få sådana som bevarats. Golv, bänkar, läktartrappa och pelare till läktaren har

nygjorts vid olika tillfällen. 1890 byggde C.A. Herngren den orgel som än i dag står på läktaren. Den har sju stämmor, varav en i pedalen.

Den är ombyggd vid minst två tillfällen. Vid stiftets orgelinventering fick orgeln omdömet "god" när det gäller intonation, material och konstruktion.

Text och bild: Björn Sjöstedt

Altarpredikstolen i gustaviansk stil sattes upp 1796 och är en av få sådana som bevarats.

2.

1.

1. Dopfunten räknas till de förnämsta i Västergötland och är tillverkad av mästare Othelric under 1100-talet.

2. År 1890 byggde C.A. Herngren den orgel som än i dag står på läktaren.

3. Skeby kyrka har en predikstol från Ljunghems kyrka.

3.

© Daniel Claesson

Pilgrimsvandring – trendigare än någonsin

Intresset för pilgrimsvandring på pilgrimsleder har ökat lavinartat de senaste åren. Detta i sin tur har resulterat i att långa sträckor av leder nu har röjts och blivit tydligt utmarkerade.

Pilgrimsrörelsen är inte någon ny företeelse. Den fanns redan på medeltiden i Europa och i Norden. De stora vallfartsmålen under medeltiden var till Jerusalem och den heliga gravens kyrka, till aposteln Petrus grav i Rom, aposteln Jakobs grav i Santiago de Compostela och så till Olov den Heliges grav i Nidaros i Trondheim.

”I takt med att intresset för pilgrimsvandring har ökat, har många gamla pilgrimsleder återupptäckts och vandras nu av nutidens pilgrimer”

Under de senaste åren har Sveriges pilgrimsleder inventerats och märkts ut. Flera

gamla medeltida leder har gjorts i ordning och nya vandringsleder har tillkommit.

Varför pilgrimsvandra?

Skälen till att ge sig ut på pilgrimsvandring är många, man behöver inte alltid vara religiös eller en andlig sökare. Hos många finns en längtan att ta en paus från vardagen. En del vandrar sig ur kriser, andra söker efter äventyret. Vissa längtar efter att få låta kroppen arbeta. En pilgrimsvandring kan även vara ett sätt att bejaka sin längtan efter det andliga.

Man kan säga att pilgrimsvandring är ett sätt att i den yttre resan även göra en inre resa där man söker sig själv och goda värden i livet.

Pilgrimsvandring passar alla som på något sätt söker djup och mening med sitt liv eller för de som vill vara i naturen, använda sin kropp och uppleva något tillsammans med andra människor.

Hur går det till?

Som en del i pilgrimsvandringen och hjälp i sökandet används bön, meditation, tystnad och delande. Ofta vandrar man i lugnt tempo på stigar och vägar, över ångar och fält, på berg och i dalar. En rastplats med vacker utsikt ger perspektiv, inte bara över naturen utan också över det egna livet. En porlande bäck erbjuder svalka åt trötta fötter, men påminner också om det inre livets källflöden. En stunds vila kan ge nya krafter för dagens vandring – och för livets.

PILGRIMSVANDRA PÅ EGEN HAND

Det finns flera pilgrimsleder och vandringsleder i Götene kommun.

Kungsstigen 1,5 km

Vandra Kungsstigen, ett roligt sätt att upptäcka alla sevärdheter i Husaby. Kungsstigen är drygt 1,5 km lång.

Husaby-Forshem 23 km

Pilgrimsleden mellan Husaby och Forshem 23 km på berget Kinnekulle med sin fantastiska natur är en omtyckt och välbesökt vandringsled.

Pilgrimsvandringar 2024

Följ med på korta eller längre vandringar på och i trakten av Kinnekulle.

Du hittar upplysningar om arrangerade pilgrimsvandringar via

- www.svenskakyrkan.se/gotene
- Häftet pilgrimsvandringar
- Tel. 0511-285 00

Visste du att det finns flera lökplanteringar i Götene pastorat? Du hittar lökplanteringarna på Götene kyrkogård, Kinne-Kleva kyrko-

gård och vid Skälvums kyrkogård. Dessa lökplanteringar är en viktig källa till föda för insekterna som vaknar tidigt på våren, när det inte finns så

mycket annat för dem att äta, samtidigt som det är en fröjd för det mänskliga ögat!

Fråga prästen!

Prästen Leif Nordlander svarar på läsarnas frågor som rör tro och diakoni. Skicka din fråga till **Fråga prästen**, Svenska kyrkan Götene pastorat, Skolgatan 1 533 31 GÖTENE eller till gotene.pastorat@svenskakyrkan.se

Märk din läsarfråga med: "Fråga prästen".

Hej! Jag funderar på kristendomens syn på en god människa. Hur kan man vara en god människa? /Bernt

Hej Bernt! Hur är man en god människa? Ett sätt är ju att leva efter den gyllene regeln "Allt vad du vill att människor ska göra för dig ska du göra för dem." (Matt 7:12) Att ha ett försonande sinnelag och inte söka konflikter utan att vara konflikträdd. Ibland behöver vi "sova på saken" innan vi svarar i affekt. Men bäst är nog den gyllene regeln tillsammans med 1 Kor. 13 "Kärleken är... och nu består tro, hopp och kärlek, dessa tre och störst bland dem är kärleken". Jag tror också att man ska försöka förlåta och inte låta saker gro hos en själv. Det blir sällan bra. Regelbunden självrannsakan och samtal med en präst kan också vara till hjälp.

Hej! Jag undrar bara varför gör man korstecknet med högra handen?/Simon

Hej Simon! Traditionen säger att det är den högra handen som är den välsignande. Därför gör man tecknet med höger hand. Det är naturligtvis ingen lag. Även den som föredrar eller pga. av funktionsnedsättning inte kan göra med höger hand kan göra korstecknet med vänstra handen. Korsets tecken är en bön om välsignelse och beskydd. Det görs från pannan ned till ungefär navelshöjd, ut till vänstersida (hjärtat) och sedan över till motsatta sidan och tillbaka till mitten. Martin Luther skriver: "När du stiger upp på morgonen gör det heliga korsets tecken, bed Herrens bön och någon annan lämplig bön." Det är en morgonbön med korsets tecken som grund.

MARS

Söndag 3 mars 3 sön i fastan.

11:00 Gudstjänst
Forshems kyrka

11:00 Mässa
Pastoratsgården Källby

16:00 Gudstjänst
Götene kyrka

16:00 Gudstjänst
Husabygården

Tisdag 5 mars

08:30 Morgonmässa
Forshems kyrka
Efterföljande frukost 40:-/person

Onsdag 6 mars

18:00 Vardagsmässa
Götene kyrka

Torsdag 7 mars

12:00 Kyrklunch med andakt
Pastoratsgården Källby
Lunchpris: 75:-/person

Söndag 10 mars Midfastosön.

11:00 Gudstjänst
Götene kyrka

11:00 Mässa
Ledsjö kyrka
Medverkan: Husaby/Ledsjö kyrkokör

16:00 Gudstjänst
Forshems kyrka

16:00 Gudstjänst
Källby kyrka

Medverkan: Kören Vågghalsarna

Tisdag 12 mars

08:30 Morgonbön
Forshems kyrka
Efterföljande frukost 40:-/person

Onsdag 13 mars

18:00 Vardagsmässa
Götene kyrka

Torsdag 14 mars

12:00 Kyrklunch med andakt
Pastoratsgården Källby
Lunchpris: 75:-/person

Söndag 17 mars

Jungfru Marie bebådelsedag

11:00 Gudstjänst*
Götene församlingshem
Medverkan: Götene kyrkokör

11:00 Gudstjänst
Ledsjö kyrka

16:00 Mässa*
Forshems kyrka

16:00 Gudstjänst*
Pastoratsgården Källby

Tisdag 19 mars

08:30 Morgonbön
Greppagården Fullösa

Onsdag 20 mars

18:00 Vardagsmässa
Götene kyrka

Torsdag 21 mars

12:00 Påskbord med andakt
Pastoratsgården Källby
Föransökan senast 14/3 via tel.
0511-285 43. Pris 150 kr/person

Söndag 24 mars Palmsöndagen

11:00 Gudstjänst
Holmestads kyrka

Medverkan: Kören Vågghalsarna

11:00 Mässa
Källby kyrka

15:00 Gudstjänst med faste-
aktion Livsloppet
Församlingshemmet Sil
35-årsjubileum av församlings-
hemmet firas med tårta.

16:00 Gudstjänst
Forshems kyrka

Måndag 25 mars

19:00 Passionsandakt
Forshems kyrka

Tisdag 26 mars

08:30 Morgonbön
Forshems kyrka
Efterföljande frukost 40:-/person

19:00 Passionsandakt
Forshems kyrka

Onsdag 27 mars

19:00 Passionsandakt
Forshems kyrka

Torsdag 28 mars Skärtorsdagen

19:00 Skärtorsdagsmässa
Götene kyrka

19:00 Skärtorsdagsmässa
Ova kyrka

Medverkan: Kören Cantabile

19:00 Skärtorsdagsmässa
Skeby kyrka

19:00 Skärtorsdagsmässa
Västerplana kyrka

Fredag 29 mars Långfredagen

11:00 Gudstjänst
Skälvums kyrka
Medverkan: Husaby/Ledsjö kyrkokör

15:00 Gudstjänst
Broby kapell

18:00 Gudstjänst
Kinne-Vedums kyrka

'Jesu sju ord på korset'
Medverkan: Damkör

18:00 Gudstjänst
Forshems kyrka

Gudstjänst vid Jesu grav

Lördag 30 mars Påsknatten

23:30 Påsknattsmässa
Husaby kyrka

Söndag 31 mars Påskdagen

11:00 Gudstjänst
Holmestads kyrka
Medverkan: Götene kyrkokör

11:00 Mässa
Källby kyrka

18:00 Gudstjänst
Ledsjö kyrka

Medverkan: Husaby/Ledsjö kyrkokör

18:00 Ekumenisk gudstjänst
Medelplana kyrka

Medverkan: Kinnekullekören

APRIL

Måndag 1 april Annandag påsk

11:00 Mässa
Kinne-Kleva kyrka
Medverkan: Kören Cantabile

18:00 Mässa
Götene kyrka

Tisdag 2 april

08:30 Morgonmässa
Forshems kyrka
Efterföljande frukost 40:-/person

Onsdag 3 april

18:00 Vardagsmässa
Götene kyrka

Torsdag 4 april

12:00 Kyrklunch med andakt
Pastoratsgården Källby
Lunchpris: 75:-/person

Söndag 7 april 2 sön. i påsktiden

11:00 Gudstjänst
Vättlösa kyrka

11:00 Mässa
Skälvums kyrka

18:00 Gudstjänst
Kestad kyrka

18:00 Gudstjänst
Skeby kyrka

Tisdag 9 april

08:30 Morgonbön
Forshems kyrka
Efterföljande frukost 40:-/person

Onsdag 10 april

18:00 Vardagsmässa
Götene kyrka

Torsdag 11 april

12:00 Kyrklunch med andakt
Pastoratsgården Källby
Lunchpris: 75:-/person
Medverkan: Finlandssvenska mans-
kören Church Hill Boys

Söndag 14 april 3 sön. i påsktiden

11:00 Gudstjänst
Götene kyrka

11:00 Gudstjänst
Ova kyrka

18:00 Mässa

Fullösa kyrka

18:00 Musikgudstjänst
Hangelösa kyrka

Medverkande: Ingemar Olsson,
damkören Carmina under ledning
av Kristina Stridsborg, manskören
Church Hill Boys från Vörå, Finland
under ledning av Kristoffer Streng,
samt kapellmästare Stefan Jansson

Tisdag 16 april

08:30 Morgonbön
Forshems kyrka
Efterföljande frukost 40:-/person

Onsdag 17 april

18:00 Vardagsmässa
Götene kyrka

Torsdag 18 april

12:00 Kyrklunch med andakt
Pastoratsgården Källby
Lunchpris: 75:-/person

Lördag 20 april

18:00 Musikgudstjänst
Husaby kyrka
Medverkan: Kyrkokör från Askersund

Söndag 21 april 4 sön. i påsktiden

11:00 Mässa
Hönsätters kapell

11:00 Gudstjänst
Källby kyrka

18:00 Gudstjänst
Kinne-Vedums kyrka

18:00 Gudstjänst
Ledsjö kyrka

Tisdag 23 april

08:30 Morgonbön
Forshems kyrka
Efterföljande frukost 40:-/person

Onsdag 24 april

18:00 Vardagsmässa
Götene kyrka

Torsdag 25 april

12:00 Kyrklunch med andakt
Pastoratsgården Källby
Lunchpris: 75:-/person

Söndag 28 april 5 sön. i påsktiden

11:00 Mässa
Götene kyrka

11:00 Gudstjänst
Skälvums kyrka

18:00 Gudstjänst
Västerplana kyrka

18:00 Gudstjänst
Skeby kyrka

Tisdag 30 april

08:30 Morgonbön
Forshems kyrka
Efterföljande frukost 40:-/person

MAJ

Onsdag 1 maj

18:00 Vardagsmässa
Götene kyrka

Torsdag 2 maj

12:00 Kyrklunch med andakt
Pastoratsgården Källby
Lunchpris: 75:-/person

Söndag 5 maj Bönsöndagen

11:00 Medeltidsgudstjänst
Götene kyrka

11:00 Mässa
Hangelösa kyrka

16:00 Musikgudstjänst
Husaby kyrka

Duon Cantus Fabulae ger ett
program kring Fransiskus av Assisi
Samarr. med Sensus

18:00 Gudstjänst Vitsippssöndag
Medelplana kyrka

Invigning av dopdroppeträd
Predikant: BÅ Öhgren
Medverkan: Kinnekullekören

Tisdag 7 maj

08:30 Morgonmässa
Forshems kyrka
Efterföljande frukost 40:-/person

Onsdag 8 maj

18:00 Vardagsmässa
Götene kyrka

Torsdag 9 maj

Kristi himmelfärds dag
08:00 Gökotta*
Lilla Bjurums kyrkoruin, Vättlösa

08:00 Gökotta*
Broby kapell

08:00 Gökotta*
Munkängarna

11:00 Mässa
Ova kyrka

Söndag 12 maj Sön. före pingst

11:00 Gudstjänst
Forshems kyrka
Efterföljande kyrklunch

11:00 Gudstjänst
Ledsjö kyrka

18:00 Musikgudstjänst
Holmestads kyrka

Sång och musik i värvkväll
Medverkan: Götene kyrkokör

18:00 Mässa
Källby kyrka

Tisdag 14 maj

08:30 Morgonbön
Forshems kyrka
Efterföljande frukost 40:-/person

Onsdag 15 maj

18:00 Vardagsmässa
Götene kyrka

Söndag 19 maj Pingstdagen

11:00 Gudstjänst
Kestads kyrka

11:00 Gudstjänst
Hangelösa kyrka

15:00 Husabymässan*
Tusenårsaltaret vid Husaby kyrka

18:00 Musikgudstjänst
Holmestads kyrka

Hela kyrkan sjunger
Medverkan: Kören Vågghalsarna

Måndag 20 maj Annandag pingst

18:00 Mässa
Götene kyrka

Tisdag 21 maj

08:30 Morgonbön
Forshems kyrka
Efterföljande frukost 40:-/person

Onsdag 22 maj

18:00 Vardagsmässa
Götene kyrka

Lördag 25 maj

11:00 och 14:00 Konfirmation
med mässa
Holmestads kyrka

Söndag 26 maj

Heliga trefaldighetsdag
11:00 Gudstjänst
Götene kyrka

11:00 Mässa
Skeby kyrka

18:00 Gudstjänst
Ova kyrka

18:00 Gudstjänst
Fullösa kyrka

Tisdag 28 maj

08:30 Morgonbön
Forshems kyrka
Efterföljande frukost 40:-/person

Onsdag 29 maj

18:00 Vardagsmässa
Götene kyrka

Stickretreat

Lördag 9 mars kl. 10:00-16:00

Husabygården

Pris: 100:-/person

Anmälan senast 4/3 via
tel. 0511-285 38

Testa! Måleri för kropp och själ

Torsdag 25 april kl. 18:30-20:30

Brunnskyrkan i Lundsbrunn

Kontakt: Monika Hedlund
tel. 0511-285 89

Waiting for love - Akustiska tolkningar av Avicii

Avicii's musik har blivit en av Sveriges största musikexporter genom tiderna. Trots Avicii's tragiska bortgång 2018, lever hans musik i högsta grad. Konserten Waiting for love är akustiska tolkningar av musik av Avicii.

6 april kl. 17:00

Kinne-Kleva kyrka

Medverkande:

Per Drougge, violin
Annie Svedlund, violin
Märta Eriksson, viola
Josefine Fritsell, sång
Oskar Valeberg, cello
Daniel Jarl, klaviatur & arrangemang

BILJETTSPRIS: 200 kronor, överskottet skänks till Tim Bergling Foundation

FÖRKÖP: nortic.se och Albino, Siljouren och Lifebutiken i Lidköping betalning med Swish eller jämna kontanter

VÅRKONSERTER

Kören Vågalsarna firar 20 år

10 april kl. 19:00 i Götene församlingshem

Manskören Church Hill Boys

11 april kl. 12:00 i Pastoratsgården Källby

12 april kl. 14:30 Brunnskyrkan, Lundsbrunn.

14 april kl. 18:00 i Hangelösa kyrka med Ingemar Olsson, damkören Carmina och Church Hill Boys samt ett band under ledning av Stefan Jansson.

Vårkonsert med körerna i Sil

27 april kl. 18:00 i Kinne-Kleva kyrka

Vårsoaré På spåret till Forshem

14 mars kl. 19:00

Forshems församlingshem

Biljettpris: 100 kronor

Anmälan senast 12/3 till

Pernilla via telefon eller

SMS till 072-205 25 97

Vårsoarén arrangeras till förmån för

Platåbergens Geopark, med bland annat berget Kinnekulle, har blivit utnämnd till Sveriges första globala geopark av Unesco. Det innebär att platåbergslandskapet har geologiska platser och landskap som är av internationell betydelse. Platser som ses som världsunik.

Platåbergen har skapat förutsättningar för ett rikt kulturarv och värdefulla naturtyper och bergen har länge varit mycket betydelsefulla för människorna som bott och verkat i området. Megalitgravar, gamla stenkyrkor, stenhuggerier, fascinerande natur och landskapsformer har skapat den identitet som förknippas med platåbergslandskapet - ett landskap att känna stolthet över och det gör vi i Götene pastorat - det är ju i trakten av och på Kinnekulle våra kyrkor och verksamheter finns!

Götene pastorat är stolt medlem i Biosfärföreningen

Tillsammans kan vi göra skillnad. I allt Götene pastorat gör försöker vi bidra till ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Vi är nämligen övertygade om att varje hållbart initiativ är betydelsefullt när vi tillsammans ställer om till det hållbara samhället. Därför är vi stolta medlemmar i Biosfärområde Vänerskärgrården med Kinnekulle, som är en ideell förening som bildats för att aktörer tillsammans ska kunna arbeta för en hållbar samhällsutveckling. Ett självklart val eftersom vi är verksamma i ett av Sveriges Unesco Biosfärområde. Från toppen av Kinnekulle kan man blicka ut över biosfärområdet som består av 278 600 hektar, där Götene, Lidköpings och Mariestads kommuner samverkar och utvecklar ett långsiktigt hållbart samhälle där livsmiljön värdesätts högt.

Vill du veta mer?

Besök vanerkulle.org

© Anncapictures

PÅSKQUIZ FÖR HELA FAMILJEN

Vad kan du om påsken? Vem får flest rätt? Utamana familjen eller vännerna. Testa dina kunskaper i påskquizen!

1. Vilket djur red Jesus på när han red in i Jerusalem på Palm-söndagen?

- 1. Häst
- X. Kamel
- 2. Åsna

2. Varför heter det Skärtors-dagen?

- 1. Folk skar sig för att uppleva Jesu lidande
- X. Jesus tvättade lärjungarnas fötter
- 2. Påsklammet styckas

3. Vilken tid på dygnet skedde den första nattvarden?

- 1. På kvällen
- X. Tidig morgon
- 2. På dagen

4. Hur många rövare fanns på korsen bredvid Jesus?

- 1. En
- X. Två
- 2. Tre

5. Vilken sorts växtarrangemang förknippas med Långfredagen?

- 1. En midsommarkrans
- X. En törnekrona
- 2. En dörrkrans

6. Vilken blomma förknippas med påsken?

- 1. Påsklilja
- X. Påsktulpan
- 2. Påskanemon

7. Vilket yrke hade de flesta lärjungarna?

- 1. Kamelförare
- X. Soldater
- 2. Fiskare

8. Vad äter man på påsken?

- 1. Jordgubbar
- X. Ägg
- 2. Julskinka

9. Vem gav order om att Jesus skulle dödas?

- 1. Pontius Pilatus
- X. Herodes
- 2. Kajafas

10. Vad hände på Påskdagen?

- 1. Jesus dog
- X. Jesus gick över tre mil
- 2. Jesus uppstod och graven var tom

Rätt svar: 1-2, 2-X, 3-1, 4-X, 5-X, 6-1, 7-2, 8-X, 9-1, 10-2

21/3 UPPLEV PÅSKENS MIRAKEL I DEN DRAMATISERADE VANDRINGEN SOM UTSPELAR SIG FRÅN PALMSÖNDAGEN TILL PÅSKDAGEN

Plats: Forshems församlingshem **Starttider:** 17:15, 17:45 och 18:15 (vandringen tar ca. 30 minuter)

Vandringen är både inom- och utomhus, så kläder efter väder. Efter vandringen serveras enklare fika.

* Den dramatiserade vandringen riktar sig till alla åldrar, men är tyvärr inte tillgänglighetsanpassad

© Magnus Aronsson

Sveriges största medlemsorganisation - en kraft att räkna med

Svenska kyrkan värnar om alla människors lika värde och rättigheter och engagerar sig i de som lever i utsatta situationer och under orättvisa förhållanden. Svenska kyrkan är också en del av det civila försvaret och samhällets krisberedskap.

Svenska kyrkan vill tillsammans med andra aktörer skapa ett så bra samhälle som möjligt genom att bland annat samarbeta med myndigheter och samhällsaktörer. Svenska kyrkan samarbetar bland annat med Forsvarsmakten, Kriminalvården, länsstyrelsen, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Polismyndigheten, räddningstjänsten, sjukhus och vårdinrättningar, SOS Alarm, universitet och högskolor.

Som Sveriges största aktör inom det civila samhället har Svenska kyrkan unika förutsättningar att nå ut till och mobilisera människor. Det gör kyrkan till en självklar del av den civila verksamheten inom totalförsvaret. Ett primärt uppdrag i kris och krig är att stärka befolkningens

motståndskraft, uthållighet och existentiella hälsa. Det är viktigt att exempelvis sjukvårdspersonal, poliser och räddningstjänst fortsätter att se det meningsfulla i sitt arbete.

Vid krishantering för Svenska kyrkan nära samtal med statsråd och andra politiker. I Utrikesdepartementets stödkyrka ingår präster som ger krisstöd utomlands. Svenska kyrkan har också ett lagstadgat ansvar kopplat till Sveriges civila beredskap, dels som huvudman för begravningsverksamheten, dels som ansvarig för vård och underhåll av kyrkliga kulturminnen.

Ingår i kommunernas krishantering

Svenska kyrkans församlingar ingår i kommunernas POSOM-grupper (*psykiskt och socialt omhändertagande vid olyckor eller katastrofer*). Vid större händelser skapas lokala kriscentrum i kyrkor och församlingshem. Det ger människor möjlighet att samlas för att dela oro, förtvivlan och sorg och få ett sammanhang. Kyrkans personal ger

stöd och har enskilda samtal med både drabbade och räddningstjänstens personal. Svenska kyrkan har samarbetat med Forsvarsmakten i närmare 500 år och fältpräster finns på plats både i vardagen och i skarpa lägen. Deras uppdrag är att ge självvård, samtalsstöd, skapa mening och bistå inför svåra uppdrag och situationer. Svenska kyrkan samarbetar med Polismyndigheten genom att tillhandahålla präst och diakon, som bland annat bistår vid dödsbud och ger stöd till brottsoffer, anhöriga och polisanställda.

Svenska kyrkan har en viktig funktion i Kriminalvården, där både intagna och personal kan få stöd av kyrkans personal, fängelsepräst och fängelsediakon. Kyrkans personal möter människor i enskilda samtal, håller gudstjänster, ordnar samtalsgrupper och medverkar i behandlingsprogram.

Stor samhällsekonomisk insats

Värdet av Svenska kyrkans sociala arbete beräknas till minst 1,5 miljarder kronor

årligen. Detta framgår av rapporten Samhällsekonomisk konsekvensanalys av Svenska kyrkans diakonala verksamhet som gjordes av ett oberoende analysföretag. Rapporten lyfter fram flera faktorer som gör att kyrkan har unika möjligheter att bedriva socialt arbete. Det handlar främst om det stora antalet medlemmar, den välutbildade personalen, den geografiska spridningen och den långa traditionen av ideellt arbete. Det handlar också om att Svenska kyrkans engagemang bygger på långsiktighet och kontinuitet.

Vill du veta mer?

I kyrkor och församlingshem finns foldern **Mer än många tror**. Foldern ger en bred presentation av vad Svenska kyrkan gör och hur Svenska kyrkan bidrar till samhället.

KYRKOGÅRDSFÖRVALTNINGEN

VÅRPLANTERINGAR PÅ GRAVARNA I APRIL

Om vädret tillåter kommer det att planteras lokalodlade penséer från Kinne-Vedums handelsträdgård och Lundsbrunns handelsträdgård under vecka 15.

Lyktorna på gravarna ska tas bort senast den 1 april. (de får inte förvaras bakom gravstenen)

Tisdagscafé i Hangelösa kyrka

9 april kl. 14:00 - 16:00
16 april kl. 14:00 - 16:00

Valborgsmässöfirande 30 april

19:00 Husaby kyrka
20:00 Firande vid St Sigfridsliden, körsång och vårtal
19:30 Firande vid Silbohof, körsång och vårtal
20:00 Firande vid parkeringen Österängs bygdegård, körsång och vårtal
20:00 Firande vid Kårtorp Kinne-Vedum, körsång och vårtal
20:00 Firande vid Källby hallar, körsång och vårtal

Psalmcirkel

Forshems församlingshem
4 april och 18 april kl. 18:00
Ledare: Inger Berzelius och Björn Sjöstedt

FAMILJEKVÄLL

Pastoratsgården i Källby den 24 april kl. 17:30
Gemensam kvällsmat, följt av andakt och efter det blir det pyssel.

Föranmälan via tel. 0511-285 43 eller via e-post: josefine.klahr@svenskakyrkan.se
Anmäl även ev matallergi.

Torsdagskväll

14 mars kl. 19:00 i Forshems församlingshem
11 april kl. 18:00 i Folkets hus, Hällekis
16 maj kl. 18:00 i Folkets hus, Hällekis

4-5 MAJ VARRUNDAN

Välkommen till kyrkorna som arrangerar tornvisningar, guidningar och aktiviteter
Mer upplysningar om programmet via <https://motesplatskinnekulle.se/varrundan>

Fredaxorgel

1 mars kl. 19:30 i Ledsjö kyrka
5 april kl. 19:30 i Husaby kyrka

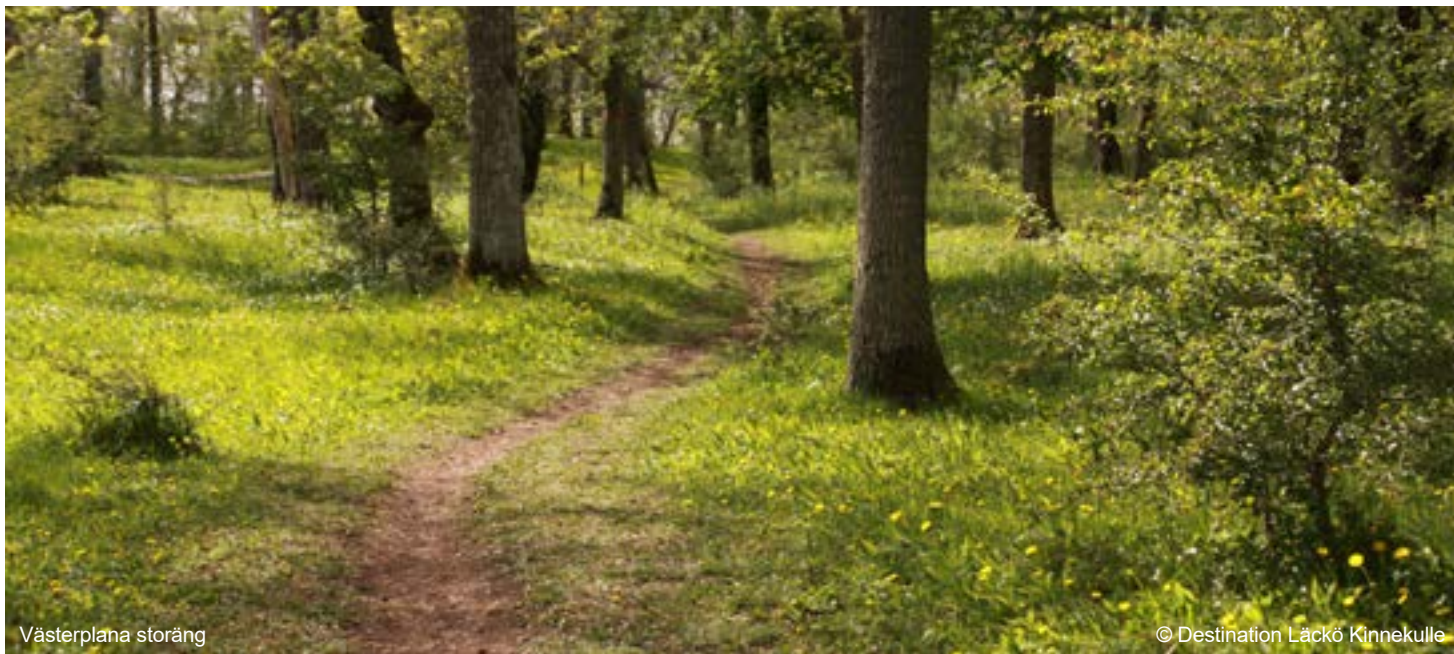

Lunchmusik

7 mars kl. 12:00 i Götene kyrka
4 april kl. 12:00 i Götene kyrka
16 maj kl. 12:00 i Götene kyrka

Föranmälan till efterföljande lunch senast dagen före via tel. 0511-285 45 eller via e-post: gotene.pastorat@svenskakyrkan.se

Västerplana storäng

© Destination Läckö Kinnekulle

Hastings kyrka på Kinnekulle

Den vackra plats med utsikt över Kinnevikens som kallas Hastings kyrka ligger inom Västerplana Storäng på Kinnekulle. Vandringsleden går nära ett utsprång av sandstensbranten som tornar upp sig mer än 25 meter ovanför Vänern. Gränsen för den nu bevarade Storängen går vid järnvägen sedan vidtar åkern.

När Linné var här var ängsmarken med dess ekar och betade lövlundar mer än tre gånger så stor. Ute i ängen på denna sida järnvägen ligger spår av odling med odlingsrösen och eventuella gravar. Här har alltså delvis varit odlad mark i förhistorisk tid. Några spår efter egentlig bebyggelse finns dock inte.

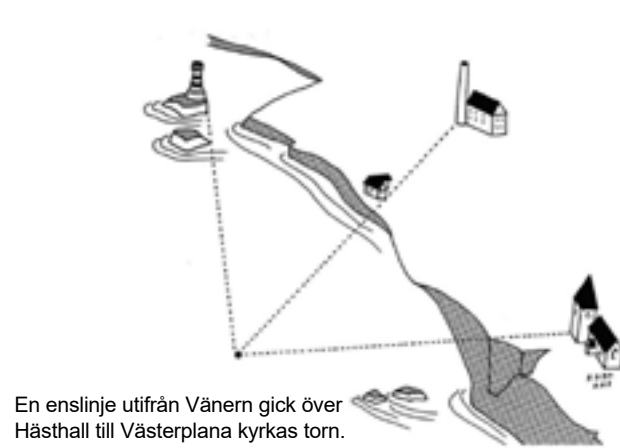
Hastings kyrka har ett stort tråkors placerat i något som troligen delvis varit ett odlingsröse. Trosvisse personer hävdar än i dag att det ligger en verklighet bakom namnet. Påståendet är dock inte av lika halsbrytande karaktär som en annan myt, som har grasserat. Någon har nämligen associerat namnet med Hastings i England och till och med att den ursprungligen normandiska släkten Montgomery, som gick i land med Vilhelm Erövraren 1066, hade fått sitt namn av att de kom härifrån. Den något djärva etymologin bakom detta är följande: "mont" betyder berg och "gomery" kommer av gården

Gum på Kinnekulle. Om detta kan bara konstateras att det är rena tokerier.

Friluftsgudstjänster

På stället förekommer numera friluftsgudstjänster, i och för sig i vällovligt syfte. Men någon grund till en faktiskt kyrkobyggnad finns inte. Det har emellertid nästan lika fantasifullt som ovan hävdats av tämligen normalt funtade personer, men utan skyms av bevis.

Att det däremot på något sätt tidigt blandat sig in en kyrka i namnet är tydligt. Linné har en teckning av platsen i rapporten från sin Västgötaresa 1746 och kallar den redan då "Heslings kyrka." Man skulle kunna tänka sig att det här fanns någon klippformation som liknat en kyrka. Det är många naturföremål, stenar och klipputskott som fått namnet "kyrka" på detta sätt. Någon gång har det också hänt att illegala gudstjänster i det fria firats där under konventikelplakatets dagar. Men just denna

En enslinje utifrån Väneren gick över Hästhall till Västerplana kyrkas torn.

plats är knappast mera karaktäristisk än andra delar av klippkanten, utom att den är något högre.

Går man till äldre muntlig tradition finner man ett annat namn på platsen, nämligen Hästhall. Det går inte att avgöra vilken benämning av dessa två som är äldst. Men ordet häst ingår och som vi märker borde det ha ett samband med namnet Hastings, även om Linné missuppfattat det som Heslings. Under många år intervjuade jag själv folk utefter Väneren om sjöfart, skeppsvrak och allt som kunde tillhöra det jag

kom att kalla det maritima kulturlandskapet. Det mesta skedde under 1960-talet, men jag gjorde många sporadiska nedslag även därefter. Jag bodde nämligen aldrig fast i bygden på den tiden.

Den rikaste fonden av kunskap bestod lokala fiskare och ortsbör, som hade traditioner bakåt inom samma näring. Det var här jag fann förklaringen till båda namnen, fast det tog tid. Traditionerna höll på att definitivt dö ut. Det egentliga namnet är Hästhall eller Hästen.

Det beror på att det var ett siktmärke som var, som jag

Vid klevkanten strax ovanför Väneren vid Västerplana storäng finns platsen som kallas Hastings kyrka. Här restes ett minneskors för att uppmärksamma tusen år av tro, söndagen den 20 juni 1999.

noterade ovan, högre i terrängen än eljest. Hade det varit i Norge hade jag omedelbart kunnat härleda benämningen häst till en enkel superlativ av hög, som har parallellformen hå. På norska blev det efter hand hå-esten, *det högaste*, som ganska snart utvecklades just till Hästen. Det är många norska ortnamn som kan förklaras på detta sätt. Till detta bidrog också det faktum att i maritim kultur fasta landet brukade symboliseras av en häst (hingst). Detta stora djur och dess vilda motsvarigheter som älgdjur och kronhjortar brukades som metafor för land och höga berg. Samtidigt hade sjön kvinnligt genus och landet manligt. Jag föreställer mig att den språkliga utvecklingen kan ha gått på motsvarande sätt i Västsverige som ju är starkt influerat från västnordiskt (norskt) håll.

Hallen är västgötska för håll eller berg. Här används det på det som annars kallas klev, sandstensklev. Men kyrkan då? I detta fall åsyftas en verklig kyrkobyggnad, nämligen Västerplanas, som är den närliggande sockenkyrkan. Det hängde ihop med fiskares orienteringspunkter. Jag fick

Men kyrkan då?

I detta fall åsyftas en verklig kyrkobyggnad, nämligen Västerplanas, som är den närliggande sockenkyrkan. Det hängde ihop med fiskares orienteringspunkter. Jag fick

veta, att en enslinje utifrån Väneren gick över Hästhall till Västerplana kyrkas torn. Denna enslinje, eller häst till en enkel superlativ av hög, som har parallellformen hå. På norska blev det efter hand hå-esten, *det högaste*, som ganska snart utvecklades just till Hästen. Det är många norska ortnamn som kan förklaras på detta sätt. Till detta bidrog också det faktum att i maritim kultur fasta landet brukade symboliseras av en häst (hingst). Detta stora djur och dess vilda motsvarigheter som älgdjur och kronhjortar brukades som metafor för land och höga berg. Samtidigt hade sjön kvinnligt genus och landet manligt. Jag föreställer mig att den språkliga utvecklingen kan ha gått på motsvarande sätt i Västsverige som ju är starkt influerat från västnordiskt (norskt) håll.

Men för att kunna få en specifik mittpunkt måste det till ytterligare en eller kanske två enslinjer. Där de korsades ute i sjön fanns det man borde känna till. Det troligaste var ett bra abborrgrund. Det kunde också vara en besvärlig botten eller rentav ett vrak som näten kunde fastna i. Men efter vilka siktpunkter de anslutande enslinjerna löpte fick jag aldrig veta. En linje bör dock ha gått över träd på Källby ö. Orsaken till att mina meddelare inte kände till hela medet var delvis att sådana hölls hemliga, särskilt om det gällde ett bra fiskegrund, som man inte ville att andra skulle känna till. Delvis berodde det på att det fullständiga (dubbla eller tredubbla) medet var utdött i traditionen.

Hästen på kyrkan

En gång hade det nog varit en ramsa eller formel som man lärde sig utantill. Vid Norrlandskusten där jag gjorde mina största maritima insatser

kunde det heta (avkortat): *"Vårdkasberget i ens med Toppatall och Flasbådan på Brottet."* Här skulle man gira dikt styrbord. Då ligger grundet direkt på babords sida." Toppatall i denna ramsa är en tall med en i omgivningen distinkt krona. Vid Väneren visar flera ortnamn Hattefuran just på en sådan. I medets ramsa ingick då alltså som en del *"Hästen på Kyrkan"*.

Naturen på den tid detta fungerade var annorlunda, landskapet var öppnare, byggnader utom kyrktorn var mycket låga. Det betyder att det är omöjligt att idag säkert rekonstruera klara siktlinjer. Men uppkomsten av den del av medet som säger *"Hästen på Kyrkan"* bör vara bygget av tornet på Västerplana kyrka som byggdes på 1680-talet. På den tiden var förresten den viktigaste sjömärket för en enslinje in mot Lidköping Råda kyrkas torn. Och Väneren kunde för övrigt ha en skillnad mellan hög- och lågvatten på nära 3 meter på den tiden.

Text: Christer Wester Dahl, Professor emeritus

Christer har sina rötter i Götenebygden och är känd författare av böcker om marin arkeologi och Vänersjöfart.

NATURRESERVATET VÄSTERPLANA STORÄNG

Skyltad parkeringsplats finns utmed vägen mellan Hjelmsäter och Blomberg. Därifrån får du gå ca. 400 meter.

Reservatet kan även nås med Kinnekulletåget med avstigning vid Blombergs station.

Kinnekulle vandringsled går genom södra delen av naturreservatet.

Mer upplysningar via www.lansstyrelsen.se/vastra-gotaland/besoksmal/naturreservat/vasterplana-storang

Christer Wester Dahl

ENGAGERA DIG I ACT SVENSKA KYRKAN

Vill du göra något handfast i kampen för en mer rättvis värld? Du kan bland annat delta i kampanjer, åka på utbyte, bli ombud, bli Ageravolontär eller engagera dig på något annat sätt i din egen församling.

Act Svenska kyrkans återkommande kampanjer är en chans att tillsammans synliggöra viktiga frågor för en rättvis värld. Det handlar både om att samla in pengar till vårt internationella arbete och att engagera och skapa opinion i Sverige.

UTBYTESDELTAGARE

Som utbytesdeltagare får du ta del av kyrkans verksamhet på plats, träffa andra unga vuxna och tillsammans reflektera över vad det kan innebära att vara en del av en världsvid kyrka och vad vi kan lära av varandra.

Du kommer också få möjlighet att lära dig mer om internationellt utvecklingsarbete och opinionsbildning kring globala rättvisefrågor samt enskilda biståndsprojekt som stöds av Act Svenska kyrkan.

Som utbytesdeltagare förväntas du genomföra minst två informationsaktiviteter efter att utbytet är färdigt. Det kan innebära föreläsningar, medverkan i media eller skriftliga rapporter.

AGERAVOLONTÄR

För att bli Ageravolontär måste du vara mellan 16 och 30 år gammal och gå en grundutbildning där du får en introduktion till alla delar som Act Svenska kyrkan och Svenska Kyrkans Unga jobbar med och vilka metoder som vi använder för förändringsarbete. Som Ageravolontär kommer du att tillhöra en lokalgrupp som möts eller har digitala möten några gånger per termin för att planera och genomföra aktiviteter. Det finns också möjlighet att vara med i en grupp som jobbar specifikt med något av Act Svenska kyrkans fem fokusområden. Vad du väljer att göra är helt upp till dig. Vill du anordna en flashmob, en klädbyttardag, en klimatsmart middag, en föreläsning, maila en politiker eller samla in pengar på olika kreativa sätt? Act stödjer dig med råd, hjälp med lokaler och en fast summa pengar per år för att du ska kunna förverkliga dina idéer! Läs mer på

www.svenskakyrkan.se/act/engagera-dig

Stöd Act Svenska kyrkans arbete genom att swisha till **9001223**. Skriv **AKUT** i meddelandefältet. Acts katastrofinsatser pågår på flera platser i världen. Din gåva används där den behövs mest.

Du kan även ansöka om att bli månadsgivare via

www.svenskakyrkan.se/act

Pastorsexpeditionen

Vi svarar på frågor som rör gudstjänst, andakt, dop, konfirmation, vigsel, körsång, mötesplatser, verksamheter, lokalbokning och guidning i kyrkor.

Skolgatan 1 533 31 GÖTENE

www.svenskakyrkan.se/gotene

gotene.pastorat@svenskakyrkan.se

0511-285 00

Öppettider

Mån, Tis, Tors kl. 09-12 och 13-15

Kyrkogårdsförvaltningen

Vi svarar på frågor som rör begravning, gravar, kyrkogårdarna, gravplatser, urnsättning, minneslund, askgravplats, gravskick, gravrättsinnehavare, gravstenssäkring och gravsättningsformer.

Runstensgatan 1 533 31 GÖTENE

www.svenskakyrkan.se/gotene/kyrkogardsforvaltningen

gotene.kgf@svenskakyrkan.se

0511-285 50

Öppettider

Mån, Tis, Tors kl. 09-12 och 13-15

Ons, Fre kl. 09-12

Leif Nordlander, vikarierande kyrkoherde

0511-285 13 leif.nordlander@svenskakyrkan.se

Ovan visas generella öppettider. Information om avvikande öppettider via www.svenskakyrkan.se/gotene/kontakt

Svenska kyrkan Götene pastorat behandlar personuppgifter enligt GDPR. Mer information om GDPR finns via www.svenskakyrkan.se/gotene/gdpr